

21.11.2016

Oikeusministeri Jari Lindström

Kannanotto Iisalmen ja Varkauden käräjäoikeuden kanslioiden lakkauttamisesta

Oikeusministeriö on 31.3.2016 asettanut hankkeen käräjäoikeusverkoston kehittämiseksi (asettämispäätös, OM 3/31/2016) Hankkeen tehtävänä on valmistella ja toimeenpanna käräjäoikeusverkoston rakenneuudistus siten, että se tulee voimaan viimeistään vuoden 2019 alusta lukien. Hankkeen taustalla ovat käräjäoikeusverkoston kehittämisestä laadittu virkamiestyöryhmän mietintö (OMML 14/2015), siitä saatu lausuntopalaute (OMML 44/2015), oikeusministeriössä virkatyönä tehty jatkovalmistelu sekä oikeus- ja työministeri Jari Lindströmin linjaus. Linjauksen mukaan käräjäoikeuksien määrä vähenisi seitsemällä. Oikeusministeriö järjestää neljä kuulemistilaisuutta käräjäoikeusverkoston kehittämisestä, ja lisäksi asiasta voi toimittaa lausunnon viimeistään 12.12.2016 mennessä.

Hankkeessa valmisteltava hallituksen esitys tuomioistuinlain ja eräiden käräjäoikeuksien asiallista toimivaltaa koskevien lakien muuttamisesta on määrä antaa eduskunnalle viimeistään tammikuun 2017 aikana. Esityksellä toteutettaisiin käräjäoikeuksien rakenneuudistus. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi ehdotetaan, että käräjäoikeusverkostoa kehitettäisiin siten, että sen jälkeen Suomessa olisi 20 käräjäoikeutta nykyisen 27 käräjäoikeuden sijaan. **Esitys ei muuta tilannetta Pohjois-Savossa, missä jo nyt on yksi käräjäoikeus Kuopiossa.**

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi vähennettäisiin käräjäoikeuksien toimipaikkojen määrää nykyisestä 57:stä 36:een. **Tämä muutos merkitsisi Pohjois-Savossa Iisalmen ja Varkauden erillisten kanslioiden ja istuntopaikkojen lakkauttamista.**

Pohjois-Savon maakuntahallitus on 13.5.2015 antamassaan lausunnossa virkamiestyöryhmän mietintöön käräjäoikeusverkoston kehittämisestä vastustanut Iisalmen ja Varkauden kanslioiden lakkauttamista, koska lakkauttamisen katsotaan heikentävän kansalaisten oikeusturvaa ja muun oikeudenhoidon toimintaa ja lakkauttaminen vaikuttaa myös aluetalouteen heikentävästi.

Maakuntahallitus on lausunnossaan todennut, että taloudelliset näkökohdat ilmenevät työryhmän esittämissä perusteluissa, mutta **vaikutukset muuhun oikeudenhoitoon ja kansalaisten oikeusturvan vaarantumiseen on kuitattu arvioimalla vaikutukset vähäisiksi.** Esimerkiksi Pohjois-Savossa asiointimatkan pidentyminen on arvioitu sivukanclian ja kanslian välisen matkan perusteella, eikä ole otettu huomioon asiointimatkaa mahdollisesta kaukaisimmasta paikasta, jolloin asiointimatka voi pidentyä lähes kaksinkertaiseksi. Oikeusturvan saaminen saattaa poistua kokonaan niiden henkilöiden osalta, joiden varat eivät riitä matkamaan asioiden hoidon vuoksi satoja kilometrejä.

21.11.2016

Työryhmä ei ole myöskään arvioinut kanslioiden lakkauttamisen vaikutusta kuntien aluetalouteen, vaikka vaikutukset yksittäiselle kunnalle ovat merkittäviä. Iisalmen kanslia työllistää eri tehtävissä noin 25 henkilöä ja Varkauden talousalueella lakkauttaminen veisi 30 – 50 työpaikkaa.

Mietinnössä on myös puutteellisesti arvioitu lakkauttamisen epäsuoria vaikutuksia muuhun paikkakunnan oikeudenhoitoon, kuten asianajopalveluiden vähentymiseen tai poliisin tai vankeinhoidon matkojen pidentymiseen. Esimerkiksi Sukevan vankilasta matka Kuopioon on yli 120 kilometriä, kun matka Iisalmeen on hieman yli 40 kilometriä. Käräjäoikeuden kanslian lakkauttamisen myötä on vaara myös syyttäjävirston Iisalmen toimipaikan lakkauttamiseen sekä Iisalmen ja Varkauden oikeusaputoimistojen lakkauttamiseen.

Pohjois-Savon maakuntavaltuusto vastustaa edellä mainituilla perusteilla voimakkaasti Iisalmen ja Varkauden kanslioiden ja istuntopaikkojen lakkauttamista. Maakuntavaltuusto katsoo, että kanslioiden lakkauttaminen heikentää merkittävästi kansalaisten oikeusturvaa ja muun oikeudenhoidon toimintaa. Maakuntavaltuusto toteaa myös, että lakkauttamisen taloudelliset edut on arvioitu liian suppeasti vain oikeusministeriön hallinnonalan näkökulmasta, eikä ole otettu riittävästi huomioon lakkautusten vaikutusta Iisalmen ja Varkauden aluetalouksiin.

POHJOIS-SAVON MAAKUNTAVALTUUSTO

Kari Rajamäki
maakuntavaltuuston
puheenjohtaja

Seppo Kääriäinen
maakuntahallituksen
puheenjohtaja

Marko Korhonen
maakuntajohtaja

Tiedoksi

Oikeusministeriö kirjaamo, oikeusministerio@om.fi